

Van depremi sonrası görülen dermatozların multidisipliner değerlendirilmesi

The multidisciplinary evaluation of dermatosis seen after Van earthquake

Hacer Hicran Beyca¹, Hasan Hüseyin Mutlu², Banu Erkalma Şenates³, Zafer Türkoğlu⁴,
İlkin Zindancı⁴

ÖZET

Amaç: Bu çalışmada Van bölgesinde deprem döneminde on günlük süre zarfında kurtarma ekibinde görevli dermatolog, aile hekimi, plastik cerrah, ortopedist hekimlerin gözlemleyip, tedavi uyguladıkları ve ilk yardım hastanesine deri problemleri ile başvuran hastalar değerlendirildi.

Yöntemler: Çalışmaya 12-23 Kasım 2011 arasında Van Bölge Eğitim ve Araştırma Hastanesi Acil ve polikliniklerine deri problemleri nedeniyle başvuran ve ortopedi, aile hekimi, plastik cerrahi ve dermatoloji uzmanları tarafından görülen toplam 380 hasta (139 kadın, 241 erkek) alındı. Hastalar yakınmaları deprem öncesi başlayan (Grup A) ve deprem sonrası başlayan (Grup B) şeklinde iki gruba ayrıldı. Her iki grup dermatolojik hastalıklar açısından karşılaştırıldı.

Bulgular: Çalışmaya toplam 380 hasta (139 kadın, 241 erkek) alındı. A grubunda toplam 151 hasta, B grubunda ise 229 hasta vardı. Hastaların yaş ortalaması A grubunda 30 ± 18 iken B grubunda 28 ± 17 idi. En sık görülen dermatolojik hastalık, deprem öncesi eritemaskuamöz hastalıklar (eczema, mikozis fungoides, kseroderma, atopik dermatit, seboreik dermatit, figüre eritemler) iken, deprem sonrası ise bakteriyel enfeksiyonlar idi.

Sonuç: Hijyenik olmayan koşullar (kar, soğuk, çamur) ile temas özellikle bakteriyel deri enfeksiyonlarını, travmatik deri yaralanmalarını arttırmakta, plansız alelacele deprem yardımları ise çadır yangınlarına yol açarak ciddi fiziksel dermatozlara neden olmaktadır.

Anahtar kelimeler: Deprem, eritemaskuamöz hastalıklar, bakteriyel enfeksiyonlar

ABSTRACT

Objective: In this study, we aimed to evaluate the patients with dermatological diseases those were observed and treated and the referred to the hospital for dermatosis by the dermatologists, family physicians, plastic surgeons and orthopedists that worked in 10 day rescue mission in Van region.

Methods: Totally 380 patients (139 female, 241 male) with dermatological problems referred to Van Region Hospital were evaluated by orthopedists, family physicians, plastic surgeons and dermatologists between 12-23 November 2011. Patients were divided into two groups; Group A consisted of patients whose complaints started before the earthquake and group B consisted of patients whose complaints started after the earthquake. The two groups were compared for dermatological diseases.

Results: Totally 380 patients (139 female, 241 male) were evaluated. There were 151 and 229 patients in Group A and B, respectively. The mean age of patients was 30 ± 18 and 28 ± 17 in Group A and B, respectively. The most observed dermatological diseases in group A were erythemasquamosose diseases (% 27.1) (eczema, mycosis fungoides, xeroderma, atopic dermatitis, seborrheic dermatitis, figured erythema), and in group B were bacterial infections (%27.5).

Conclusion: Nonhygienic conditions (snow, cold, mud) leads to bacterial skin infection and traumatic skin lacerations. Helps those made arbitrarily may cause tent fires which giving rise to physical dermatosis.

Key words: Earthquake, erythemasquamosose diseases, bacterial infections

¹ Bezmialem Vakıf Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD, İstanbul, Türkiye

² İstanbul Medeniyet Üniversitesi Göztepe Eğitim ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği Kliniği, Türkiye

³ Diyarbakır Eğitim ve Araştırma Hastanesi İç Hastalıkları Kliniği Diyarbakır, Türkiye

⁴ İstanbul Medeniyet Üniversitesi Göztepe Eğitim ve Araştırma Hastanesi Dermatoloji Kliniği, Türkiye

Yazışma Adresi /Correspondence: Hacer Hicran Beyca,
Bezmialem Vakıf Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD, İstanbul, Türkiye Email: hicranbeyca@hotmail.com

Geliş Tarihi / Received: 04.07.2014, Kabul Tarihi / Accepted: 08.08.2014

Copyright © Dicle Tıp Dergisi 2014, Her hakkı saklıdır / All rights reserved

GİRİŞ

Bilindiği gibi 23 Ekim 2011 tarihinde Van ili ve çevresinde 7,3 şiddetinde bir deprem meydana gelmiştir. Bu deprem, can kayıplarının yanı sıra verdiği büyük hasar ile bölge insanının barınma sıkıntılına ve dolayısıyla sağlık problemlerine yol açmıştır. Deprem ve depremin yol açtığı deri problemleri ile ilgili daha önceden çalışmalar bulunmakla birlikte, bu bölgedeki depremin bölge insanı üzerindeki etkilerinin farklı olabileceğini düşündük. Bu çalışmada o bölgede deprem döneminde on günlük periyoda kurtarma ekibinde görevli dermatolog, plastik cerrah, ortopedist, aile hekimlerinin gözlemleyip, tedavi uyguladıkları ve ilk yardım hastanesine deri problemleri ile başvuran hastalar değerlendirildi.

YÖNTEMLER

Çalışmaya, 12-23 Kasım tarihleri arasında deprem bölgesinin en büyük hastanesi konumundaki Van Bölge E.A.Hastanesi acil ve poliklinik servislere gelen deri problemleri olan ve aynı anda tüm gün içinde Ortopedi, plastik cerrahi, aile hekimi ve dermatoloji uzmanları tarafından görülen hastalar alındı. Bu dermatolojik problemler ile başvuran 380 (139 erkek, 241 kadın) hasta deprem öncesi (grup A) ve deprem sonrası (grup B) şikâyetleri başlayan hastalar olarak iki gruba ayrıldı. Dermatolojik hastalıklar temel tanı alanları olarak gruplara ayrıldı ve iki grup karşılaştırıldı. Ayrıca tam tanı konulan hastalıklar ayrıca kaydedildi. Tutulum bölgeleri belirlendi. Psikokutan uyarı açısından iki grup hasta sorgulandı. Şüphe durumunda psikiyatri konsültasyonu ile psikiyatrik uyarı kaydedildi.

BULGULAR

Çalışma sırasında toplam 380 hasta (deprem öncesi A grubu depremden sonraki B grubu şeklinde) incelendi. A grubunda 151 hasta B grubunda 229 hasta aldıkları tanılar incelendi. Hastaların yaş ortalaması A grubunda 30 ± 18 yıl iken B grubunda 28 ± 17 yıl idi. A ve B grubunda cinsiyet ve yaş açısından anlamlı bir farklılık saptanmadı (Tablo 1).

Tablo 1. Deprem öncesi ve deprem sonrası gruplardaki hastaların yaş ve cinsiyet açısından karşılaştırılması

	Deprem öncesi (n=151)	Deprem sonrası (n=229)	p
Yaş (Ort ± SS)	30 ± 18	28 ± 17	0.100
Cins (E / K)	90 / 61	151 / 78	0.210

Ort ± SS: Ortalama ± Standart sapma

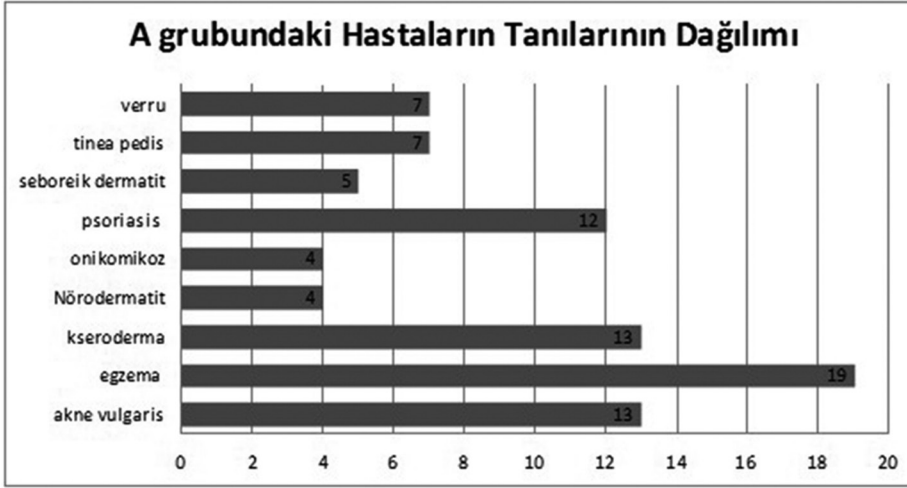
A ve B grubundaki hastalarda saptanan tanıların dağılımı aşağıdaki gibidir (Grafik 1 ve 2).

En sık görülen dermatolojik problemler A grubunda eritemaskuamöz hastalıklar (%27,1) (egzema, mikozis fungoides, kseroderma, atopik dermatit, seboreik dermatit, figüre eritemler), B grubunda ise bakteriyel enfeksiyonlar (%27,5) en fazla saptanan tanıdır.

Tam tanı konulan hastalıklar A ve B gruplarında istatistik olarak çeşitli dağılımlardaydı. Hastalıkların yerleşim lokalizasyonlarına göre de A grubu ve B grubu hastalar değerlendirildi (Tablo 2). Deprem öncesi hastaneye başvurularda lezyonlar daha çok gövdede görülmekte iken, deprem sırasında ekstremiteler ve yüz bölgesinde de lezyon görülmesi daha sık izlenmiştir.

Tablo 2. A ve B grubundaki hastalarda lezyonların vücuttaki dağılımı

Lezyonların dağılımı	Alt ekstremitte	Gövde	İntertriginöz alanlar	Oral mukoza	Saç	Üst ekstremitte	Yüz
Deprem öncesi (Grup A)	15	38	7	4	5	19	12
Deprem Sonrası (Grup B)	20	20	2	4	9	22	20

Grafik 1. Deprem öncesi grupta hasta tanıları dağılımı

Grafik 2. Deprem sonrası grupta hasta tanıları

TARTIŞMA

Büyük depremlerin ardından fiziksel dermatozlar, travmatik deri yaralanmalarının ve hijyenik olmayan koşulların ve stresin etkisiyle birçok deri hastalığının arttığı gözlenmiştir [1-4]. Çalışmamızda A ve B gruplarını karşılaştırdığımızda her iki grupta da 18-60 yaş arası hastalar sık görülmüş. Deprem öncesi şikayeti ile gelen grup daha kronik seyirli dermatozları ile yıkanma problemi ile giden eritemas-kvamöz hastalıklar içermektedir. Oysa ki deprem ile şikayeti başlamış B grubu hastalar hijyenik ve fiziksel imkansızlıklar ile bakteriyel enfeksiyonlara daha açık hale gelmişlerdir. Bunu aynı sebeplerden dolayı A grubunda mantar enfeksiyonları B grubunda ise travmatik deri yaralanmaları izlemektedir. Egzema A grubunda, psoriasis de B grubunda

başlı çeken hastalıklardır. Bayramgürler ve ark.nın yaptığı çalışmada enfeksiyonlar ve enfestasyonlar; Öztaş ve ark.nın çalışmasında da en sık gözlenen parazitik enfestasyonlar ve mikrobiyal hastalıklardır [1,2]. Deprem ile birlikte gelen hastalarda artan bir diğer bulgu da diğer çalışmalarda olduğu gibi bizim verilerimizde gördüğümüz travmatik deri yaralanmaları idi [3-5]. Bu travmatik deri yaralanmalarının çoğu laserasyon şeklindeydi. Ayrıca Düzce depreminde görüldüğü gibi burada da özellikle B grubundaki belirgin fiziksel dermatoz farkı evsizlik sonucu oluşan kalabalık yaşama ve bez çadırların yanması gibi tedbirsizliğin sonucu görülen bir tablodur [2]. Psikokutan stres sonucu dermatozlarda artma olduğu iki grup arasında yapılan sorgulamada da diğer araştırmalara benzer şekilde farklılık göstermekteydi [1-5]. Savaş, göç ve afetler sonrası hijyenik

koşulların bozulması tüm enfeksiyöz hastalıkların artmasına yol açar. Çalışmamızda da bakteriyel enfeksiyonlarda deprem ile birlikte belirgin bir artış gözlenmişti [6-8]. Hastalarımızda yaş grupları arasında belirgin fark yokken, özellikle deprem sonrası yüz lezyonları ile gelenler anlamlı bir artış mevcuttu. Bu da genel temizlik, hijyen ve soğuk iklimin etkisine bağlandı.

Sonuç olarak hijyenik olmayan koşullar (kar, soğuk, çamur) ile temas özellikle bakteriyel deri enfeksiyonlarını, travmatik deri yaralanmalarını arttırmakta, plansız alelacele deprem yardımları ise çadır yangınlarına yol açarak ciddi fiziksel dermatozlara neden olmaktadır. Deprem ile oluşan ani, önlenemez çevre bozukluklarının yol açtığı bu tür hastalıklar ve sorunlar multidisipliner erken tıbbi tedavilerle kontrol altına alınabilir.

KAYNAKLAR

1. Bayramgürler D, Bilen N, Namlı S, et al. The effects of 17 August Marmara Earthquake on patient admittances to our Dermatology Department. *J Eur Acad Dermatol Venereol* 2002;16:249-252.
2. Oztaş MM, Onder M, Oztaş P, Atahan C. Early skin problems after Düzce earthquake. *Int J Dermatol*. 2000;39:952-953.
3. Lu-Ping Z, Rodriguez-Llanes JM, Qi W, et al. Multiple Injuries after Earthquakes: A retrospective analysis on 1871 injured patients from the 2008 Wenchuan earthquake. *Crit Care* 2012;16:R87.
4. Zhang L, Li H, Carlton JR, Ursano R. The injury profile after the 2008 earthquakes in China. *Injury* 2009;40:84-86.
5. Jacquet AG, Hansoti B, Vu A, Bayram DJ. Earthquake-related injuries in the pediatric population. A systematic review. *PloS Curr* 2013;27:5.
6. Lim PL. Wound infections in tsunami survivors: A commentary. *Ann Acad Med Sing* 2005;34:582-585.
7. Sencan I, Sahin I, Kaya D, et al. Assessment of HAV and HEV seroprevalence in children living in post-earthquake camps from Duzce, Turkey. *Eur J Epidemiol* 2004;19:461-465.
8. Vahaboglu H, Gundes S, Karadenizli A, et al. Transient increase in diarrheal diseases after the devastating earthquake in Kocaeli, Turkey: Results of an infectious disease surveillance study. *Clin Infect Dis* 2000;31:1386-1389.